

діалектів, що відноситься до синхронічного зрізу 1350-1450 рр. випадків вживання запозичених дієслів скандинавського походження не було. Французькі запозичення частіше всього з'являлися у творах кентської групи діалектів [1: 19, 71]. Наприклад:

(9) *And so on a tyme thay of Troie **complayned** to Brut of the bondage and thralldom (Prose Brut, p.1)* – відмінювання дієслова французького походження *complayn* за слабкою відміною.

Таким чином, можна зробити висновок, що значущим, для процесу розпаду системи дієслівних класів виявився середньоанглійський період, бо саме цей період, який ще називають періодом «редукованих закінчень» привніс зміни у закінчення форм претериту слабких дієслів, що були показниками класової приналежності останніх. Окрім того розпочалися неругулярні зміни в аблауті сильного дієслова, що призвело до розпаду системи сильних дієслів мови середньоанглійського періоду.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Аракин В. Д. История английского языка : Учеб. пособие / В. Д. Аракин. – 2-е изд. – М. : ФИЗМАТЛИТ, 2003. – 272 с.
2. Бруннер К. Історія англійської мови / К. Брунер. – М. : Едіторіал, 2008. – 720 с.
3. Расторгуева Т. А. Учебник с истории английского языка / Т. А. Расторгуева. – 2-е изд., стер. – М.: ООО «Издательство Астрель»: ООО «Издательство АСТ», 2003 г. – 348 с.
4. Резник Р. В. История английского языка / Р. В. Резник., Т. А. Сорокина., И. В. Резник. – М.: Наука, 2001. – 496 с.
5. Blake, N. The Cambridge History of the English Language, Vol. 2: 1066-1476 / N.Blake – Cambridge University Press, 1992, – 732 p.

Т. В. Миколишена
м. Житомир

ДЕЯКІ СИНТАКСИЧНІ ТРУДНОЩІ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНОГО ХАРАКТЕРУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ

Громадське життя представлено численними взаємопов'язаними сферами, серед яких соціальна, економічна, політична та духовна є найбільш впливовими. Кожна сфера є певною системою зі своїм типом організації та управління, законами розвитку та традиціями. Особливе місце серед них займає політична, яка на відміну від соціальної, економічної, духовної та інших сфер громадського життя займається здійсненням державного управління соціумом у цілому.

Офіційно-діловий стиль, до якого належать тексти громадсько-політичного характеру, вирізняється значною кількістю притаманних саме йому понять та термінів. Основними ознаками офіційно-ділового стилю є точність і послідовність викладу фактів; однозначність, лаконічність і чіткість висловлень; наявність кліше та спеціальних термінів; дотримання прямого порядку слів у реченні тощо. За експресивним забарвленням офіційно-діловий стиль називають нейтральним, оскільки він підкреслює ділові стосунки та не передає суб'єктивної оцінки фактів, що викладаються [5: 110].

При перекладі текстів громадсько-політичного характеру виникають певні лексичні та граматичні труднощі, викликані перш за все існуванням розбіжностей в англійській та українській мовних картинах світу. Тому виникає потреба у перекладацьких трансформаціях – перетвореннях, які, як відомо, допомагають здійснити перехід від одиниць мови оригіналу (МО) до одиниць мови перекладу (МП) у необхідному значенні.

Серед трансформацій виділяють лексичні, граматичні та комплексні – лексико-граматичні трансформації, в яких перетворення стосуються одночасно лексичних і граматичних одиниць оригіналу або які є міжрівневими, тобто відбувається перехід від лексичних одиниць до граматичних і навпаки.

Речення – найскладніша за своїм семантичним складом одиниця мови. Якщо окреме слово чи навіть словосполучення розглядають як стійку та порівняно незалежну інформаційну єдність, то будь-яке речення обумовлене авторською установкою, і тому, з точки зору перекладу, має невизначену кількість інтерпретацій [3: 210], що зумовлює той факт, що при перекладі майже всі члени речення можуть частково чи повністю змінювати своє граматичне чи лексико-семантичне значення.

До найбільш поширених прийомів перекладу на синтаксичному рівні, які застосовуються при перекладі текстів громадсько-політичного характеру, відносяться:

1) **синтаксичне уподібнення (дослівний переклад)** – спосіб перекладу, в якому синтаксична структура МО перетворюється в аналогічну структуру МП. Такий вид “нульової трансформації” можливий у тих випадках, коли у МО та МП існують паралельні синтаксичні структури, які не вимагають перетворень [5: 178]. Синтаксичне уподібнення дозволяє використання точних відповідників мовних одиниць і порядку їх розташування у реченні оригіналу та перекладу, наприклад:

(1) A Member of the United Nations, which has persistently violated the Principles, contained in the present Charter, may be expelled from the Organization by the General Assembly (Charter of the UNO, Chapter II).

Член Об'єднаних Націй, який неодноразово порушував Принципи, що містяться в даному Статуті, може бути виключений з Організації Генеральною Асамблеєю (Статут ООН, Частина II).

2) членування речення передбачає трансформацію синтаксичної структури речення МО у дві чи більше предикативних структур МП. Це призводить до перетворення простого речення МО в складне речення МП або простого чи складного речення у два чи більше самостійних речень МП [5; 179], наприклад:

(2) The EBRD plans to grant Ukraine a US \$ 25mln credit to modernize its air navigation system, Volodymyr Ignashchenko announced in late August. (International Business Magazine "Image.UA")

ЄБРР планує надати Україні кредит обсягом 25 млн. американських доларів для вдосконалення аеронавігаційної системи. Про це наприкінці серпня повідомив Володимир Ігнащенко. (Міжнародний діловий журнал "Image.UA")

3) об'єднання речень – це спосіб перекладу, в якому синтаксична структура в МП змінюється шляхом об'єднання двох простих речень в одне складне, і який є явищем, протилежним попередній трансформації [5; 178], наприклад:

(3) The Ukrainian leadership faced a difficult decision. It needed to choose between the interests of two strategic partners. (International Business Magazine "Image.UA")

Українське керівництво при ухваленні рішення опинилося у ситуації непростого вибору між інтересами двох стратегічних партнерів. (Міжнародний діловий журнал "Image.UA")

4) зміна порядку слів у реченні викликана існуванням в англійській мові частин мови (артиклі) та складних синтаксичних конструкцій (герундіальних, інфінітивних, дієприкметникових), які є безеквівалентними в українській мові. Розбіжності у засобах вираження однієї з цих функцій в МО та МП можуть призвести до зміни порядку слів у еквівалентних висловленнях з однаковою синтаксичною структурою, наприклад:

(4) No State Party shall expel, return or extradite a person to another State where there are substantial grounds for believing that he would be in danger of being subjected to torture. (UN Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment)

Жодна держава-учасниця не повинна висилати, повертати чи видавати будь-яку особу іншій державі, якщо є серйозні підстави

вважати, що їй там може загрожувати застосування катувань. (Конвенція ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання)

(5) It's not unusual for CIA to offer policy makers analytic frameworks to help them assess complex issues. (Newsweek, September 18, 2006, p.4)

У ЦРУ звикли пропонувати політичним діячам аналітичні засоби оцінювання для вирішення суперечливих питань. (Newsweek, 18 вересня, 2006р., ст.4)

(6) In other words, the situation in Iraq is too chaotic to qualify as civil war, being as much a matter of thuggery as of a clear competition for political power. (Newsweek, September 18, 2006, p.4)

Інакше кажучи, ситуація в Іраку занадто хаотична, щоб називатися громадянською війною, втілюючи прояви бандитизму та неприхованої боротьби за державну владу. (Newsweek, 18 вересня, 2006р., ст.4)

Отже, перекладаючи тексти громадсько-політичного характеру на українську мову, необхідно володіти не лише знаннями про загальні відмінності між МО та МП, а й технікою трансформації тих мовних елементів, які відсутні у рідній мові.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Бархударов Л. С. Язык и перевод: Вопросы общей и частной теории перевода / Л. С. Бархударов. – М. : Международные отношения, 1975. – 240 с.
2. Виноградов В. С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы) / В. С. Виноградов. – М. : Издательство института общего среднего образования РАО, 2001. – 224 с.
3. Казакова Т. А. Практические основы перевода / Т. А. Казакова. – СПб. : Изд-во "Союз", 2000. – 320 с.
4. Кияк Т. Р. Перекладознавство : підручник / Т. Р. Кияк, А. М. Науменко, О. Д. Огуй. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. – 543 с.
5. Комиссаров В. Н. Лингвистика перевода / В. Н. Комиссаров. – М. : Международные отношения, 1980. – 166 с.
6. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) : Підручник / І. В. Корунець. – Вінниця : Нова Книга, 2001. – 448 с.
7. Черноватий Л. М., Карабан В. І. Переклад англomовної громадсько-політичної літератури. Міжнародні конвенції у галузі прав людини / Л. М. Черноватий, І. В. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2006. – 272 с.